Eiropas Parlaments
2024-2029

PIEŅEMTIE TEKSTI

P10_TA(2025)0287

2024. gada budžets: metodika dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanai ES budžetā — īstenošanas izvērtējums

Eiropas Parlamenta 2025. gada 25. novembra rezolūcija par 2024. gada budžetu: metodiku dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanai ES budžetā — īstenošanas izvērtējums (2025/2033(INI))

Eiropas Parlaments,

– ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienību 2. un 3. pantu,

– ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 8., 10. un 19. pantu,

– ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 21. un 23. pantu,

– ņemot vērā Padomes 2024. gada 29. februāra Regulu (ES, *Euratom*) 2024/765, ar kuru groza Regulu (ES, *Euratom*) 2020/2093, ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam[1],

– ņemot vērā Padomes 2022. gada 15. decembra Regulu (ES, *Euratom*) 2022/2496, ar kuru groza Regulu (ES, *Euratom*) 2020/2093, ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam[2],

– ņemot vērā Padomes 2020. gada 17. decembra Regulu (ES, *Euratom*) 2020/2093, ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam[3],

---

1 OV L, 2024/765, 29.2.2024., ELI: https://data.europa.eu/eli/reg/2024/765/oj.
2 OV L 325, 20.12.2022., 11. lpp., ELI:https://data.europa.eu/eli/reg/2022/2496/oj.
3 OV L 433 I, 22.12.2020., 11. lpp., ELI: https://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj.

– ņemot vērā 2023. gada 3. oktobra rezolūciju par priekšlikumu daudzgadu finanšu shēmas 2021.–2027. gadam vidusposma pārskatīšanai[4],

– ņemot vērā 2020. gada 16. decembra Iestāžu nolīgumu starp Eiropas Parlamentu, Eiropas Savienības Padomi un Eiropas Komisiju par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību, kā arī par jauniem pašu resursiem, tostarp par ceļvedi jaunu pašu resursu ieviešanai[5], un jo īpaši tā 16. punkta f) apakšpunktu,

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2024. gada 23. septembra Regulu (ES, *Euratom*) 2024/2509 par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam[6], un jo īpaši tās 33. pantu,

– ņemot vērā Komisijas 2025. gada 16. jūlija priekšlikumu Padomes regulai, ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2028.–2034. gadam (COM(2025)0571),

– ņemot vērā Komisijas 2025. gada 16. jūlija priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko nosaka budžeta izdevumu apsekošanas un snieguma satvaru un citus horizontālus noteikumus Savienības programmām un darbībām (COM(2025)0545) un tam pievienoto 2025. gada 16. jūlija ietekmes novērtējuma ziņojumu (SWD(2025)0590),

– ņemot vērā Komisijas 2021. gada 3. novembra dienestu darba dokumentu “Labāka regulējuma pamatnostādnes” (SWD(2021)0305),

– ņemot vērā Komisijas 2020. gada 5. marta paziņojumu “Savienība, kurā valda līdztiesība: dzimumu līdztiesības stratēģija 2020.–2025. gadam” (COM(2020)0152),

– ņemot vērā Komisijas 2025. gada ziņojumu par dzimumu līdztiesību ES;

– ņemot vērā Komisijas 2025. gada 7. marta paziņojumu “Sieviešu tiesību ceļvedis” (COM(2025)0097),

– ņemot vērā 2021. gada 21. janvāra rezolūciju par ES dzimumu līdztiesības stratēģiju[7],

---

4 OV C, C/2024/1195, 23.2.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/1195/oj.

5 OV L 433 I, 22.12.2020., 28. lpp., ELI: https://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj.

6 OV L, 2024/2509, 26.9.2024., ELI: https://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.

7 OV C 456, 10.11.2021., 208. lpp.

– ņemot vērā 2022. gada 10. marta rezolūciju par 2020. gada ziņojumu par integrētu pieeju dzimumu līdztiesības nodrošināšanai Eiropas Parlamentā[8],

– ņemot vērā 2025. gada 2. aprīļa rezolūciju par 2026. gada budžeta izstrādes vispārējām pamatnostādnēm, III iedaļa — Komisija[9],

– ņemot vērā Parlamenta 2025. gada 7. maija rezolūciju par pārstrādātu ilgtermiņa budžetu Savienībai mainīgā pasaulē[10],

– ņemot vērā Komisijas 2025. gada 4. jūnija tāmi 2026. gadam (SEC(2025)0250),

– ņemot vērā programmu darbības izdevumu pārskatus, kas iekļauti 2025. gada jūnija darba dokumenta I daļā, kas pievienots Eiropas Savienības 2026. finanšu gada vispārējā budžeta projektam (COM(2025)0300),

– ņemot vērā Komisijas gada ziņojumu par ES budžeta pārvaldību un sniegumu 2021. finanšu gadā (COM(2022)0401),

– ņemot vērā Komisijas gada ziņojumu par ES budžeta pārvaldību un sniegumu 2022. finanšu gadā (COM(2023)0401),

– ņemot vērā Komisijas gada ziņojumu par ES budžeta pārvaldību un sniegumu 2023. finanšu gadā (COM(2024)0401),

– ņemot vērā Komisijas gada ziņojumu par ES budžeta pārvaldību un sniegumu 2024. finanšu gadā (COM(2025)0824),

– ņemot vērā Eiropas Revīzijas palātas 2021. gada 26. maija Īpašo ziņojumu 10/2021 “Dzimumu līdztiesības aspekta integrēšana ES budžetā: laiks vārdus pārvērst darbos”,

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta Izpētes dienesta 2025. gada februāra informatīvo ziņojumu “Dzimumu līdztiesības principa ievērošana budžeta plānošanā: pašreizējais stāvoklis un Eiropas Parlamenta 10. sasaukuma iespējas”,

– ņemot vērā Budžeta komitejas un Budžeta kontroles komitejas pieprasīto pētījumu “European Union gender budgeting – state of play 2024” (Eiropas Savienības dzimumu līdztiesības principa ievērošana budžeta plānošanā — stāvoklis 2024. gadā),

– ņemot vērā Budžeta kontroles komitejas pieprasīto 2025. gada 25. jūnija darbsemināru “Implementation of the gender

---

8 OV C 347, 9.9.2022., 139. lpp.
9 OV C, C/2025/4382, 9.9.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4382/oj.
10 Pieņemtie teksti, P10_TA(2025)0090.

mainstreaming methodology in the EU budget” (Dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanas metodikas īstenošana ES budžetā),

– ņemot vērā rakstiskās atbildes, ko sniedza tobrīd komisāra amata kandidāts budžeta, krāpšanas apkarošanas un publiskās pārvaldes jautājumos apstiprināšanas uzklausīšanas laikā 2024. gadā,

– ņemot vērā Pekinas deklarāciju un rīcības platformu (1995. gads),

– ņemot vērā Eiropas Padomes Speciālistu grupas galīgo ziņojumu par dzimumu līdztiesības principa ievērošanu budžeta plānošanā (2005. gads),

– ņemot vērā Eiropas Dzimumu līdztiesības institūta (*EIGE*) darbību un tā publikācijas,

– ņemot vērā Reglamenta 55. pantu,

– ņemot vērā Budžeta kontroles komitejas ziņojumu (A10-0212/2025),

A. tā kā dzimumu līdztiesība ir ES mērķis, kas nostiprināts tās primārajos tiesību aktos, un princips, kam vajadzētu būt visu ES politikas virzienu pamatā;

B. tā kā dzimumu līdztiesības aspekta integrēšana, izstrādājot, īstenojot un izvērtējot visas politikas jomas, programmas un pasākumus, ar kuriem veicina dzimumu līdztiesību un apkaro diskrimināciju, ir globāli atzīta stratēģija, ar kuru nodrošina dzimumperspektīvas integrāciju;

C. tā kā dzimumu līdztiesības principa ievērošanu budžeta plānošanā Eiropas Padome definē kā uz dzimumu līdztiesību balstītu budžeta novērtēšanu, visos budžeta plānošanas procesa līmeņos iekļaujot dzimumu līdztiesības aspektu un pārstrukturējot ieņēmumus un izdevumus, lai veicinātu dzimumu līdztiesību;

D. tā kā *EIGE* dzimumu līdztiesības principa ievērošanu budžeta plānošanā raksturo kā instrumentu, kas ļauj politikas veidotājiem veicināt pārskatatbildību un pārredzamību, palielināt visu dzimumu līdzsvarotu līdzdalību budžeta procesā un veicināt dzimumu līdztiesību;

E. tā kā Eiropas Revīzijas palāta ir norādījusi, ka ES daudzgadu finanšu shēmā (DFS) 2014.–2020. gadam nav pienācīgi ņemta vērā dzimumu līdztiesība;

F. tā kā dzimumu līdztiesības kā horizontālas prioritātes integrēšana ES budžetā ir ieildzis jautājums, kas rada bažas gan Budžeta kontroles komitejā, gan Parlamentā, un tas tiek uzskatīts par būtisku kritēriju ES budžeta izpildes un tā pareizas finanšu pārvaldības, snieguma un samērīguma novērtēšanai;

G. tā kā dzimumu līdztiesības aspekta integrēšana ES budžetā ir pastiprināta saskaņā ar Iestāžu nolīgumu, kas pievienots 2021.–2027. gada DFS, tostarp ar prasībām stiprināt ietekmes uz dzimumu līdztiesību novērtējumu ietekmes novērtējumos un izvērtējumos saskaņā ar labāka likumdošanas procesa satvaru un izstrādāt izmēģinājuma metodiku, lai no 2023. gada programmu līmenī izmērītu izdevumus, kas saistīti ar dzimumu līdztiesības veicināšanu;

H. tā kā dzimumu līdztiesības nodrošināšanai ir vajadzīga intersekcionāla pieeja attiecībā uz dzimumu līdztiesības principa ievērošanu budžeta plānošanā, ņemot vērā kompleksu diskrimināciju, ar ko saskaras sievietes, kuras pieder pie rasializētām grupām, personas ar invaliditāti, *LGBTIQ*+ personas un migranti, lai nodrošinātu, ka ES izdevumi veicina līdztiesību visās dimensijās;

I. tā kā ģimene ir sabiedrības pamatvienība un tai ir izšķiroša nozīme indivīdu, kopienu un nāciju labklājības, stabilitātes un attīstības veicināšanā; tā kā tādēļ ir būtiski, lai ES horizontālā politika to aktīvi veicinātu un atbalstītu;

J. tā kā dzimumu līdztiesības principa ievērošana budžeta plānošanā ir priekšnoteikums tam, lai panāktu dzimumu līdztiesību, un dzimumu līdztiesība pati par sevi ir nosacījums pārdomātai, ilgtspējīgai un iekļaujošai izaugsmei, tostarp arī ES, kur *EIGE*, izmantojot stabilu, ES īpašajam kontekstam piemērotu ekonometrisku modeli, ir parādījis, ka dzimumu līdztiesības uzlabošana sniegtu vairākus makroekonomiskos ieguvumus vairākās jomās, piemēram, izglītībā, darba tirgū un atalgojumā; tā kā *EIGE* ir arī parādījis, ka dzimumu līdztiesībai kopumā ir spēcīga pozitīva ietekme uz IKP uz vienu iedzīvotāju un ka dzimumu līdztiesības uzlabošana līdz 2050. gadam palielinātu ES IKP uz vienu iedzīvotāju par vismaz 6,1 % un līdz 9,6 %, kas ir attiecīgi 1,95 triljoni EUR un 3,15 triljoni EUR;

K. tā kā *EIGE* ziņojumā norādīts, ka kopš 2021. gada dalībvalstu centieni īstenot integrētu pieeju dzimumu līdztiesībai ir mazinājušies un šo tendenci nevajadzētu atspoguļot ES līmenī;

L. tā kā *ex ante* ietekmes uz dzimumu līdztiesību novērtējumi un ietekmes mazināšanas pasākumi ir sistemātiski jāintegrē ES politikas veidošanas procesos, lai nodrošinātu, ka turpmākās iniciatīvas veicina dzimumu līdztiesību nevis pasliktina to;

M. tā kā demokrātiskām iestādēm ir jāatspoguļo sabiedrības daudzveidība, jo īpaši to darbinieku sastāvā;

N. tā kā dzimumu līdzsvars joprojām nav sasniegts daudzos izšķirīgos lēmumu pieņemšanas līmeņos;

O. tā kā Pekinas deklarācijā un Rīcības platformā ir aicināts iekļaut dzimumu līdztiesības aspektu visos budžeta lēmumu līmeņos, un tā kā ES ir apņēmusies piemērot savus principus, jo īpaši, lai

nodrošinātu, ka publiskie resursi efektīvi veicina dzimumu līdztiesību un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu sievietēm visās politikas jomās,

Vispārīgas piezīmes

1. atzinīgi vērtē to, ka saskaņā ar savām saistošajām saistībām un pēc Parlamenta atkārtotajiem aicinājumiem Komisija ir izstrādājusi izmēģinājuma metodiku ar dzimumu līdztiesību saistīto izdevumu izsekošanai un mērīšanai programmu līmenī DFS 2021.–2027. gadam, lai uzlabotu dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanu Komisijas budžeta procesā un sekmētu to, kā politikas izstrāde un resursu piešķiršana veicina dzimumu līdztiesības mērķu sasniegšanu;

2. norāda, ka saskaņā ar pašreizējo metodiku Komisija piešķir programmām atšķirīgus vērtējuma rezultātus, pamatojoties uz novērtējumu par to ieguldījumu dzimumu līdztiesībā pēc iespējas detalizētākā intervences līmenī, iegūstot šādu vērtējumu:

   a) 2 punkti – intervences pasākumiem, kuru galvenais mērķis ir uzlabot dzimumu līdztiesību;

   b) 1 punkts – intervences pasākumiem, kuros dzimumu līdztiesība ir svarīgs un apzināts mērķis, bet ne galvenais šo pasākumu iemesls;

   c) 0 – intervences pasākumiem bez konkrēta mērķa, citiem vārdiem sakot, intervencēm, kurām nav būtiskas ietekmes uz dzimumu līdztiesību;

   d) 0* – intervences pasākumiem ar iespējamu, bet vēl neskaidru pozitīvu ietekmi uz dzimumu līdztiesību;

3. norāda, ka metodikas pamatā ir Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas izstrādāts dzimumu līdztiesības politikas rādītājs, kas ir kvalitatīvs statistikas instruments, ko izmanto, lai uzraudzītu un reģistrētu attīstības darbības, kuru mērķis ir dzimumu līdztiesība kā politikas mērķis un kuru Komisija piemēro visām ES budžeta izdevumu programmām dalītā, tiešā un netiešā pārvaldībā;

4. uzsver, ka Komisijas metodika atšķiras no Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas izstrādātā dzimumu līdztiesības politikas rādītāja, jo tā neietver vērtējumu, kas ļautu izsekot ES izdevumu iespējamo negatīvo ietekmi uz dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanas mērķiem, un ievieš 0* kategoriju intervences pasākumiem ar iespējamu, bet vēl neskaidru pozitīvu ietekmi uz dzimumu līdztiesību; uzsver, ka Komisijas metodikai jebkurā gadījumā nevajadzētu radīt neparedzētas sekas, piemēram, atturēt vai atteikt investīcijas nozarēs, kas ir stratēģiskas, bet kurās tradicionāli dominē viens dzimums, tostarp aizsardzības nozarē;

Par Komisijas izstrādātās metodikas īstenošanu

5. norāda, ka šī metodika pirmo reizi tika izmantota ES 2023. finanšu gada budžeta tāmes sagatavošanas procesā, ko papildināja piemērošana ar atpakaļejošu spēku 2021. un 2022. finanšu gada budžetiem;

6. norāda, ka par 2021. finanšu gadu, kad tika publicēts saistītais gada pārvaldības snieguma ziņojums, no 352 miljardiem EUR saistībās 1 % saistību bija saņēmušas 2 punktus, 3 % saistību saņēma 1 punktu, 1 % bija saņēmušas vērtējumu 0 un 95 % — 0*vērtējumu;

7. norāda, ka 2022. finanšu gadā, kad tika publicēts saistītais gada pārvaldības snieguma ziņojums, no 321 miljarda EUR saistībās 1 % saistību bija saņēmušas 2 punktus, 9 % saistību saņēma 1 punktu, 16 % — 0 un 73 % — 0*;

8. norāda, ka par 2023. finanšu gadu, kad tika publicēts saistītais gada pārvaldības snieguma ziņojums, no 427 miljardiem EUR saistībās 2 % saistību bija saņēmušas 2 punktus, 9 % saistību saņēma 1 punktu, 69 % — 0 un 20 % — 0*;

9. norāda, ka par 2024. finanšu gadu, kad tika publicēts saistītais gada pārvaldības snieguma ziņojums, no 195 miljardiem EUR saistībās 3 % saistību bija saņēmušas 2 punktus, 17 % saistību saņēma 1 punktu, 65 % — 0 un 16 % — 0*, šos rezultātus noapaļojot uz augšu;

10. saprot, ka to saistību īpatsvara samazināšanās, kuru vērtējums gadu gaitā ir 0*, ir saistīta ar uzlabojumiem datu vākšanā un pieejamībā un Komisijas ziņošanas spējās, ļaujot tās ģenerāldirektorātiem labāk novērtēt savu programmu ieguldījumu dzimumu līdztiesībā detalizētākā līmenī;

11. turklāt saprot, ka, ņemot vērā datu ierobežoto pieejamību un ierobežotās ziņošanas spējas pirmajos finanšu gados, kuriem tika piemērota šī metodika, nav lielas pievienotās vērtības salīdzināt dažādu finanšu gadu skaitļus, pamatojoties uz gada rezultātiem, vai gūt atziņas no šādiem salīdzinājumiem;

12. norāda, ka Komisija uzskata, ka intervences, kurām piešķirts 2 vai 1 punkta vērtējums, var uzskatīt par tādām, kas veicina dzimumu līdztiesību, un ka, ņemot to vērā, 2024. gadā tika veicināta dzimumu līdztiesība 37,99 miljardu EUR vērtībā, savukārt 2021. gadā šis rādītājs bija 10,76 miljardi EUR, 2022. gadā — 37,83 miljardi EUR un 2023. gadā — 47,99 miljardi EUR;

13. norāda, ka to intervences pasākumu absolūtās vērtības samazināšanās laikposmā no 2023. līdz 2024. gadam, kuri uzskatāmi par dzimumu līdztiesību veicinošiem, ir tiešs rezultāts kopējās saistību summas samazinājumam starp šiem diviem finanšu gadiem,

kas lielā mērā skaidrojams ar Atveseļošanas un noturības mehānisma saistību pakāpenisku izbeigšanu;

14. norāda, ka papildus rezultātiem, kas sniegti par katru finanšu gadu, Komisija 2024. gada ES budžeta pārvaldības un snieguma ziņojumā publicēja visu iepriekšējo rezultātu atkārtotu novērtējumu, pamatojoties uz nesenākiem un vispusīgākiem savu programmu novērtējumiem, kā rezultātā tika konstatētas kopējās tendences, kas liecina, ka attiecībā uz intervencēm laikā no 2021. gada līdz 2024. gadam, 2 % intervenču tika piešķirti 2 punkti,10 % saņēma 1 punktu, 83 % tika novērtēti ar 0 un 5 % ar 0*; turklāt norāda, ka saskaņā ar Komisijas atkārtoto novērtējumu kopumā laika periodā no 2021.–2024. finanšu gadam 12 % no ES budžeta izdevumiem ieguldīja dzimumu līdztiesības veicināšanā (ar vērtējumu 1 un 2 punkti), sasniedzot 158,4 miljardus EUR;

15. uzsver, ka ne visām ES budžeta programmām ir vienlīdzīgi rezultāti dzimumu līdztiesības kā horizontālas prioritātes integrācijas ziņā, un dažām programmām to politikas izstrādes ziņā ir daudz labāki rezultāti, piemēram, programmām 6. izdevumu kategorijā "Kaimiņattiecības un pasaule", kurās dzimumu līdztiesība ir noteikta par transversālu prioritāti ar skaidriem mērķiem un kritērijiem, un konkrētām programmām citās izdevumu kategorijās, piemēram, pamatprogrammā "Apvārsnis Eiropa", kas, pateicoties prasībai ievērot dzimumu līdztiesības principu budžeta plānošanā, ne tikai veicina dzimumu līdztiesību, bet arī pozitīvi ietekmē dalībvalstu praksi, īstenošanas posmā valsts līmenī izmantojot šķērskontamināciju;

16. pauž nožēlu par to, ka izmantotā metodika nevar pienācīgi novērtēt ES iestāžu un struktūru administratīvos budžetus, jo tā ir uzraudzības instruments, kas īpaši izstrādāts darbības budžetiem;

17. norāda, ka metodikas darbības joma ir ierobežota, jo tā pienācīgi neaptver programmu sekundāro vai netiešo ietekmi uz dzimumu līdztiesību, iespējamo negatīvo ietekmi vai intersekcionālās dimensijas, kas vajadzīgas visaptverošam politikas ietekmes novērtējumam;

18. turklāt norāda, ka nav pietiekami apsvērta programmu iespējamā negatīvā ietekme uz dzimumu līdztiesību, jo īpaši tādās nozarēs kā konkurētspēja, aizsardzība un sagatavotība; uzsver, ka dzimumu līdztiesības veicināšanai nevajadzētu ierobežot vai samazināt investīcijas kritiski svarīgās nozarēs; aicina Komisiju ierosināt konkrētus pasākumus, lai uzlabotu dzimumu līdztiesību, vienlaikus nodrošinot, ka netiek negatīvi ietekmēti investīciju lēmumi;

19. pauž nožēlu par to, ka metodikas *ex post* pieeja padara to nespējīgu strukturāli ietekmēt politikas izstrādi *ex ante* posmā vai finanšu

resursu vākšanu un piešķiršanu, kas ir būtiski, lai pienācīgi integrētu dzimumu līdztiesību ES programmās;

Par plašāku pieeju dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanai ES finanšu programmās

20. norāda, ka papildus dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanas metodikai, ko piemēro ES budžetam, dažu ES programmu juridiskajā pamatā dzimumu līdztiesība ir integrēta, bet citu — nē;

21. norāda, ka, lai gan Komisijas divējādā pieeja dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanai – izsekot ES budžetu un noteikt programmu juridiskos pamatos paredzētos mērķus – ir noderīgs satvars, šī pieeja ir sadrumstalota un neietekmē visas programmas vienādi, tādējādi mazinot ES pieejas dzimumu līdztiesībai saskaņotību;

Noslēguma piezīmes

22. ņem vērā Komisijas izvērtējumu par dzimumu līdztiesības aspektu ES budžetā[11] un piekrīt viedoklim, ka atlikušajos 2021.–2027. gada daudzgadu finanšu shēmas gados pirmām kārtām vajadzētu turpināt programmu izvērtēšanu, lai labāk aptvertu to ieguldījuma apjomu dzimumu līdztiesībā un izdarītu secinājumus par to īstenošanu, attiecīgi piemērojot kopš 2023. gada ieviesto izvērsto, pēc dzimuma sadalīto datu ziņošanu; uzsver, ka ir vajadzīga ciešāka sadarbība ar visām dalībvalstīm, lai saskaņotu metodiku un novērstu jebkādu to pieeju sadrumstalotību, kā arī lai uzlabotu datu vākšanu, apkopošanu un ziņošanu;

23. atzīst — lai gan Komisijas izstrādātā metodika ir noderīgs instruments, lai novērtētu ES budžeta ieguldījumu dzimumu līdztiesībā, tai ir ierobežojumi, kas mazina tās spēju radīt pārveidojošu ietekmi; uzsver, ka šajā sakarībā ir svarīgi nodrošināt datu pieejamību un tādu snieguma rādītāju izmantošanu, kas būtu konkrēti, izmērāmi, sasniedzami, reālistiski un ar noteiktu termiņu (*SMART*);

24. uzsver – tā kā ES budžetu ietekmē daudzas krīzes un politisko prioritāšu maiņa, ir būtiski, lai dzimumu līdztiesības principa ievērošana budžeta plānošanā tiktu *ex ante* samērīgi iekļauta programmu budžeta cikla pamatā, tostarp tādās jaunās prioritārās jomās kā konkurētspēja, aizsardzība un sagatavotība;

25. aicina Komisiju izstrādāt pilnvērtīgu un visaptverošu pieeju dzimumu līdztiesības principa ievērošanai budžeta plānošanā un īpašu un

---

11 Ietekmes novērtējuma ziņojums, kas pievienots Komisijas priekšlikumam regulai, ar ko nosaka budžeta izdevumu apsekošanas un snieguma satvaru un citus horizontālus noteikumus Savienības programmām un darbībām (COM(2025)0545).

visaptverošu metodiku attiecībā uz ES budžetu, kas pilnībā jāīsteno jau nākamā plānošanas perioda sākumā un kam piemīt pārveides potenciāls, kuru nodrošina tā spēja ietekmēt visu budžeta ciklu un risināt šajā rezolūcijā apzinātos jautājumus, lai nodrošinātu ES līdzekļu pareizu finanšu pārvaldību;

26. uzsver, ka papildus DFS visos instrumentos, kas pieņemti saskaņā ar LESD 122. pantu, attiecīgā gadījumā būtu jāpiemēro arī noteikumi par dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanu un budžeta plānošanas noteikumi, nemainot programmu mērķus, atbilstības vai piešķiršanas kritērijus, kas jau noteikti nozaru tiesību aktos, lai visaptverošā un konsekventā veidā sekotu līdzi ES ieguldījumam dzimumu līdztiesības veicināšanā visos finansēšanas instrumentos;

27. aicina Komisiju saskaņā ar labāka regulējuma pamatnostādnēm veikt sistemātiskus *ex ante* ietekmes novērtējumus, kuros analizēta arī ES politikas un fiskālās politikas pasākumu, tostarp nodokļu shēmu un valsts atbalsta programmu, konkrētā ietekme uz dzimumu līdztiesību, lai apzinātu un mazinātu dzimumu nevienlīdzību; uzsver, ka būtu rūpīgi jāapsver arī uzlabotas dzimumu līdztiesības sociālā un ekonomiskā ietekme, vienlaikus ņemot vērā administratīvās izmaksas maziem un vidējiem uzņēmumiem;

28. atgādina, ka visiem ES tiesību aktu priekšlikumiem ir jāatbilst ES primārajiem tiesību aktiem, tostarp dzimumu līdztiesības principam; aicina Komisiju stiprināt savus ex ante ietekmes novērtējumus, lai, sagatavojot tiesību aktu priekšlikumus, rūpīgi apsvērtu un līdz minimumam samazinātu jebkādu iespējamo negatīvo ietekmi uz dzimumu līdztiesību ES;

29. mudina Komisiju kā standarta daļu ES likumdošanas procedūrās izveidot dzimumu līdztiesības aizsardzības mehānismu, kas prasītu obligātu pārskatīšanu, kurš, balstoties Revīzijas palātas analīzi, liecina, ka apdraud ES dzimumu līdztiesības stratēģiju un mērķus;

30. pauž nožēlu par dzimumu līdzsvara trūkumu ierēdņu un politisko pārstāvju vidū gan ES, gan dalībvalstu līmenī, kas savukārt ietekmē dzimumu līdztiesības principu apliecinājumu;

31. aicina Komisiju izvērtēt iespēju ieviest papildu dzimumu paritātes pasākumus vadības līmenī, lai nodrošinātu, ka visi dzimumi ar mērķtiecīgu atbalsta shēmu palīdzību ir pietiekami iesaistīti politikas veidošanā;

32. aicina Komisiju nodrošināt, ka minimāla ES budžeta daļa tiek veltīta dzimumu līdztiesībai kā galvenajam mērķim (kas saskaņā ar pašreizējo metodiku atbilst 2 punktiem);

33. aicina Komisiju izvērtēt iespēju nākamajā plānošanas periodā paredzēt kvantitatīvu mērķi attiecībā uz noteiktu ES budžeta daļu, lai veicinātu dzimumu līdztiesību (kas pašreizējā metodikā atbilst vai nu

2 punktu, vai 1 punkta vērtējumam), norādot, ka līdzīgi mērķi ir izrādījušies noderīgi ES klimata un bioloģiskās daudzveidības mērķu integrēšanai;

34. aicina Komisiju un Padomi sarunās par nākamās paaudzes programmām ievērot pārskatītās Finanšu regulas noteikumus, proti, ka programmas un darbības, ja tas ir iespējams un lietderīgi saskaņā ar attiecīgajiem nozaru noteikumiem, būtu jāīsteno, ņemot vērā dzimumu līdztiesības principu un saskaņā ar atbilstošu dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanas metodiku;

35. uzskata, ka saskaņā ar pārskatīto Finanšu regulu ir ļoti svarīgi nodrošināt, ka nākamās paaudzes programmās ir iekļauti mērķi, kas attiecīgā gadījumā ļauj vākt pēc dzimuma sadalītus datus un apkopot šādus datus visās attiecīgajās programmās; aicina Komisiju turpināt izstrādāt un uzlabot savu metodiku, lai sekotu līdzi ES budžeta ieguldījumam dzimumu līdztiesībā, cita starpā sistemātiski izmantojot digitālos rīkus, piemēram, mākslīgo intelektu, lai uzlabotu datu vākšanu, apkopošanu un starpprogrammu analīzi;

36. aicina visus attiecīgos dalībniekus, tostarp Padomi, Komisiju, pilsoniskās sabiedrības organizācijas un citus attiecīgos partnerus, censties nākamajā plānošanas periodā īstenot dzimumu līdztiesības principa ievērošanu budžeta plānošanā;

37. aicina Komisiju intervences pasākumiem, kas veicina dzimumu līdztiesību un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu sievietēm, veltīt lielāku daļu ES ārējām darbībām paredzētā budžeta un nākamajā DFS vēl 25 % no ES ārējās finansēšanas instrumentiem atvēlēt dzimumu līdztiesības kā galvenā mērķa veicināšanai; turklāt aicina Komisiju izveidot īpašu fondu dzimumu līdztiesības veicināšanai visā pasaulē un nodrošināt, ka tā atbalstītās darbības ir vērstas uz seksuālās un reproduktīvās veselības un tiesību pieejamību, sieviešu līdzdalības palielināšanu lēmumu pieņemšanā, atbalstu vietējām sieviešu vadītām nevalstiskajām organizācijām un palīdzību vietējām cilvēktiesību aizstāvēm sievietēm;

38. aicina Komisiju noteikt skaidrus mērķus nākamajai DFS, lai palīdzētu mazināt vīriešu un sieviešu darba samaksas un pensiju atšķirības un risinātu sieviešu nabadzības problēmu, tostarp uzlabojot bērnu aprūpes pakalpojumus;

39. aicina Komisiju nodrošināt, ka ES finansētās programmas aizsargā un veicina sieviešu tiesības, īpašu uzmanību pievēršot piekļuvei valsts veselības aprūpei, bērnu aprūpei un seksuālajai un reproduktīvajai veselībai un tiesībām;

40. aicina ES iestādes saskaņā ar Direktīvas par darba samaksas pārredzamību[12] principiem analizēt iespējamās vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirības un ziņot par tām, un vajadzības gadījumā veikt atbilstīgus pasākumus; atkārtoti aicina ES iestādes, struktūras, birojus un aģentūras uzlabot dzimumu līdzsvaru, jo īpaši augstākās vadības līmenī; aicina ES iestādes, struktūras, birojus un aģentūras veikt analīzi, lai noteiktu jomas cilvēkresursu ciklā — no pieņemšanas darbā līdz piekļuvei paaugstināšanai amatā —, kurās šādi uzlabojumi ir visvairāk vajadzīgi, un izpētīt iespēju īstenot turpmākus pasākumus, lai pēc iespējas ātrāk panāktu dzimumu līdzsvaru;

41. atzīst pastāvīgās dzimumu atšķirības vairākās nozarēs, kurās tradicionāli dominē viens dzimums; aicina Komisiju budžeta plānošanā ievērot dzimumu līdztiesības principu, lai nodrošinātu un uzraudzītu nediskriminējošus nosacījumus attiecībā uz visu dzimumu piekļuvi nepieciešamajām prasmēm un izglītības programmām, un uzlabot dzimumu līdztiesību šajos konkrētajos sektoros, lai palielinātu nozares konkurētspēju; aicina īpašu uzmanību pievērst uzņēmējām, jo īpaši mazos un vidējos uzņēmumos un jaunuzņēmumos, cita starpā veicot īpašu uzraudzību tādās programmās kā *InvestEU* un "Apvārsnis Eiropa"; aicina ieviest stingrākus uzraudzības un ziņošanas mehānismus, lai nodrošinātu, ka līdzekļi patiešām dod labumu sievietēm un marginalizētām grupām;

°

° °

42. uzdod priekšsēdētājai šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai.

---

12 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2023/970 (2023. gada 10. maijs) par to, lai ar darba samaksas pārredzamības un izpildes mehānismu stiprinātu to, kā tiek piemērots princips par vienādu darba samaksu vīriešiem un sievietēm par vienādu vai vienādi vērtīgu darbu (OV L 132, 17.5.2023., 21. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/970/oj).